

A kártérítési felelősség tekintetében a vagyonban beállott értékcsökkenés nem a fizetésre kötelező – jelen esetben végrehajtható adóhatósági – határozat meghozatalával, hanem a kötelezettség tényleges megfizetésével (behajtásával) keletkezik.

Alkalmazott jogszabályok: Ptk.355.§.(4) bekezdés

Győri Ítéltábla Gf.IV.20.102/2010/8. szám

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest kártérítés, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén 8.451.000,- Ft megfizetésére. Előadta, hogy az alperes a hiteltörlesztés kamatai tekintetében kötelezettséget vállalt arra, hogy az adóhatósághoz benyújtja annak igazolását, hogy Ausztriában teljesíti adófizetési kötelezettségét, ennek azonban nem tett eleget, így az adókülönbözet, illetőleg adóbírság, továbbá késedelmi pótlék együttesen 13.931.000,- Ft-os összegét az adóhatóság a felperessel szemben érvényesítette, holott ez ténylegesen az alperest terhelte volna. Ebbe 5.480.000,- Ft erejéig beszámította az alperes ilyen összegű követelését, a fennmaradó összegre pedig marasztalni kérte az alperest.

Az alperes a keresetek elutasítását kérte. Az adófizetési kötelezettséggel kapcsolatos kereset körében kiemelte, hogy a hatályos adójogszabályok szerint a felperest, mint gazdasági társaságot terhelte az adó bevallása, illetve levonása, ennek megszegésével, saját mulasztásával okozott adóhiányt.

Határozata indokolásában a bíróság megállapította, hogy 1994. május 24-én a felperes, valamint az alperes jogelődje, id. W. F. között tagi hitelszerződés jött létre. A 15.346.800,- Ft-os tagi hitelnek az alperes lett a jogosultja. 1996. május 20-án a felek a hiteltörlesztésről megállapodást kötöttek, a felperes részletekben, összesen 54.000.000,- Ft megfizetését vállalta, ebből 38.653.200,- Ft a kamat, míg 15.973.200,- Ft a tőke.

A bíróság megállapította, hogy az alperes jogelődje 1994. május 15-én olyan jognyilatkozatot tett, mely szerint a hiteltörlesztés kamatai tekintetében az adófizetési kötelezettségének Ausztriában kíván eleget tenni. Az APEH Győr-Moson-Sopron Megyei Igazgatósága a felperesnél 1999-2004. év vonatkozásában utólagos adóellenőrzést folytatott le. 2005. szeptember 7-én az alperes nyilatkozatot írt alá, melyben elismerte, hogy a kamatjövedelem nem képez Magyarországon jövedelemadó alapot, ugyanis ezt Ausztriában számolta el. Kötelezettséget vállalt arra, hogy a külföldi illetőségigazolást az adóhatóság felé külön felhívás nélkül csatolja. Ezen vállalt kötelezettségének az alperes nem tett eleget. Az adóhatóság a felperesi társaság terhére 7.649.000,- Ft adókülönbözetet, 2.978.000,- Ft adóbírságot, továbbá 3.304.000,- Ft késedelmi pótlékot állapított meg, arra figyelemmel, hogy a külföldi illetőségű alperes részére kifizetett kamatjövedelem adóját nem vallotta be, ilyen jellegű fizetési kötelezettségét elmulasztotta.

A jogerős határozattal szemben a felperes által előterjesztett keresetet a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság K.27.004/2006/8. számú ítéletében elutasította, megállapítva azt, hogy a külföldi illetőségigazolás hiányában a felperesnek a szükséges adót le kellett volna vonnia, illetve bevallania.

A megyei bíróság az adófizetési kötelezettséggel kapcsolatos kereseti követelés tekintetében kiemelte, hogy a felperes a hatályos adójogi szabályozás szerint nem tett eleget bevallási és fizetési kötelezettségének, mert abban bízott, hogy az alperes a szükséges okiátokat és nyilatkozatokat csatolja, így a felperesnek bevallási, illetve befizetési kötelezettsége nem keletkezik. A Ptk. 339. §. (1) bekezdésére figyelemmel a bíróság a jogellenes és felróható magatartást abban látta megvalósulni, hogy az alperes tudott az adóhatósági eljárásról, írásban vállalt kötelezettséget a szükséges külföldi illetőségigazolás becsatolására, azonban ennek nem tett eleget. A bekövetkezett kár és az alperesi magatartás között egyértelmű okozati összefüggés húzódik. Amennyiben az alperes vállalt kötelezettségének eleget tesz, a kár nem következett volna be. Mindezek alapján az alperes kártérítési felelősségét a bíróság megállapította és a beszámítással érintett összeg levonása után fennmaradó 8.451.000,- Ft és járulékai tekintetében marasztalta az alperest.

Az ítélettel szembeni fellebbezésében az alperes kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperesi kereset teljes elutasítását. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett jogi álláspontját, ezzel kapcsolatosan kiemelte, hogy a 2003. évi XCII. tv. (Art.) alapján a felperes csak akkor tekinthetett volna el az adó levonásától, ha ehhez az adóhatóság engedélyét előzetesen beszerezte volna. Ilyen engedéllyel azonban nem rendelkezett, ennek ellenére adót egyáltalán nem vont le. A levonni elmulasztott és be nem vallott adóért korlátlanul felel.

Az elsőfokú bíróság álláspontja az alperes kártérítési felelőssége tekintetében megalapozatlan. A felperesnek nem bíznia kellett volna valamiben, hanem a hatályos adójogszabályok szerint kellett volna eljárnia. Az alperesnek e tekintetben semminemű adójogi kötelezettsége nem volt. Az Art. értelmében egyedül a kifizetőnek vannak kötelezettségei, melyek alól csak és kizárólag akkor mentesül, ha az adóhatósági engedélyt előzetesen beszerezte.

A másodfokú eljárás során olyan osztrák adóhatósági határozatokra hivatkozott, melyben megállapítást nyert, hogy Ausztriában milyen összegű jövedelemadó megfizetésére lesz köteles.

Az alperes fellebbezése részben az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, döntését, indokait az ítélet tábla – az alábbi kiegészítéssel – túlnyomórészt osztotta.

Helytálló az alperes azon hivatkozása, hogy a felperest az irányadó (1990.évi XCI.törvény 5.számú melléklete és a 2003. évi XCII.törvény 4. számú melléklete, valamint az 1995.évi CXVII.törvény 46. §.(1) és 47.§.(1) bekezdése) jogszabályok

alapján az alperesnek kifizetett kamat tekintetében adóbevallási-, levonási- és befizetési kötelezettség terhelve.

Ezt azonban – ahogy az elsőfokú bíróság rámutatott – a felperes a felek között létrejött megállapodásra figyelemmel nem teljesítette. A megállapodás szerint az alperes jogelődje ugyanis magára vállalta az adójogi kötelezettségek – külföldön – történő teljesítését. Ezen vállalt kötelezettségének az alperes, illetve jogelődje azonban nem tett eleget. (Az osztrák adóhatóság másodfokú eljárás során, Gf.6. szám alatt csatolt határozatai nem az APEH-vizsgálat tárgyát képező 1999-2004. közti időszakra, hanem 2005. és 2006. évekre állapítanak meg adófizetési kötelezettséget.)

Az alperes nem tett eleget azon vállalásának sem (2005.szeptember 7-i nyilatkozata), hogy az adó külföldi megfizetéséről az igazolást csatolja.

A felek polgári jogi jogviszonyában az alperesnek a fenti megállapodás megszegésében megnyilvánuló magatartása okozta a felperes kárát, ezért tehát az alperest kártérítési felelősség terheli.

A kár összegének megállapítása során azonban – eltérően az elsőfokú bíróság álláspontjától – figyelemmel kell lenni arra, hogy a kártérítési felelősség tekintetében (Ptk.355.§.(4) bekezdés) a vagyonban beállott értékcsökkenés nem a fizetésre kötelező – jelen esetben végrehajtható – adóhatósági határozat meghozatalával, hanem a kötelezettség tényleges teljesítésével, azaz legalább részbeni megfizetésével keletkezik (EBH 2006.1425., Legfelsőbb Bíróság Gfv.IX.30.358/2009/5. számú döntései).

A felperes kártérítési igénye tehát legfeljebb az általa – az APEH csatolt tájékoztatásával igazoltan – megfizetett összeg erejéig lehet alapos.

Mindemellett a kártérítési felelősség mértéke körében értékelendő a felperesnek – az alperes által hivatkozott – adójogi mulasztása. A Ptk.340.§.(1) bekezdése szerint ugyanis a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A felperesnek – minden évben – meg kellett volna az első kifizetés időpontját megelőzően – illetve legkésőbb az adóbevallás benyújtásáig – követelnie az alperestől az ún. illetőségi igazolást, ennek hiányában pedig a le nem vont adót az adóév utolsó hónapját érintő kötelezettségként be kellett volna vallania és fizetnie. A felperes ezen mulasztása azonban csak annyiban értékelendő a kárenyhítés–kármegelőzési kötelezettsége körében, amennyiben közrehatott a bekövetkezett kár mértékében.

Ezen magatartása a megfizetett adóhiány mértékével nem áll oksági kapcsolatban, hisz ez kizárólag az alperesnek folyósított kamat összegétől függ, a késedelmi pótlék és a bíróság összegével azonban a felperesi mulasztás okozati összefüggésben áll.

Az ítéletábra a fentiek körében értékelte, hogy a felperestől, mint adójogi szempontból kifizetőnek minősülő gazdasági társaságtól mindenképpen elvárható az adójogi kötelezettségek ismerete és teljesítése, ugyanakkor az alperes is tisztában volt azon vállalt kötelezettségével, hogy a kamat után adózni kell, vállalta is annak külföldön való teljesítését, mégsem tett ennek eleget. Erre figyelemmel az ítéletábra a késedelmi pótlék és a bíróság esetében 50 – 50 %-ban határozta meg a felek közrehatását.

Mindezek alapján az alperes tehát megfizetni tartozik a felperes által az adóhatóság javára már megfizetett adó teljes összegét, valamint a késedelmi pótlék és bírság felét: mindösszesen 7.097.022,- forintot és ennek a Ptk. 301.§.(1) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatát.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélőtábla a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján a megyei bíróság ítéletét részben – az alperesi marasztalás leszállításával – megváltoztatta.